

Ochrana dravcov na Slovensku, Trhová 54, 841 01 Bratislava, www.dravce.sk

Ministerstvo vnútra SR, Prezídium Policajného zboru, Pribinova 2, 812 72 Bratislava

Polícia a ornitológovia kontrolujú dodržiavanie zákona v území orlov kráľovských

Tlačová správa

Bratislava, 19. marec 2020

Za posledné dva roky bolo na Slovensku odhalených vyše 40 prípadov nelegálnych aktivít, pri ktorých zahynulo viac ako 150 jedincov chráneného vtáctva. Je to len špička ľadovca, skutočný počet páchaných zločinov na operencoch, o ktorých sa nedozvieme, je totiž omnoho vyšší. Páchatelia protiprávnych aktivít neváhajú usmrtiť či zraniť ani tak u nás vzácne druhy ako sokol rároh, haja červená, orliak morský či orol kráľovský. Polícia SR, spolu s odborníkmi z organizácie Ochrana dravcov na Slovensku, realizuje preventívne kontroly v hniezdných a lovných teritóriách uvedených druhov.

Pred niekoľkými dňami sa uskutočnil výjazd dvoch samostatných terénnych tímov policajtov poriečneho oddelenia odboru poriadkovej polície prezídia Policajného zboru a zástupcov Ochrany dravcov na Slovensku, ktorého cieľom bola preventívna kontrola v hniezdných a potravných biotopoch orla kráľovského na východnom Slovensku. Policajné tímy pozostávali zo 4 policajtov. Z nich boli dvaja psovodi so služobnými psami, špeciálne vycvičenými pre vyhľadávanie jedov, ktoré páchatelia používajú aj na usmrcovanie dravcov.

„V priebehu piatich dní sme v rámci projektu Life PannonEagle monitorovali viac ako 30 známych a perspektívnych hniezdných lokalít orla kráľovského Košickej kotline, Ondavskej roviny a Slanských vrchoch. Okrem overenia obsadenosti jednotlivými pármami sme sa sústredili na nelegálne aktivity, potenciálne cielené na vtáctvo. Našťastie sme počas našej návštevy takúto činnosť neodhalili. Polícia odhalila protiprávne konania voči zákonu o ochrane prírody a krajiny, najmä zmenu, resp. poškodenie biotopov (nelegálny výrub, nezákonné spaľovanie odpadu a iné nepovolené zásahy, v jednom prípade riešili aj drogovú trestnú činnosť),“ povedal Jozef Chavko z Ochrany dravcov na Slovensku.

„Kontroly v územiach, ktoré sú kľúčové pre vzácne druhy dravcov, v spolupráci s políciou, považujeme za dôležitú prevenciu pred nelegálnymi aktivitami, obzvlášť v čase práve začínajúceho hniezdenia. Orly kráľovské, a tiež ďalšie druhy, sú teraz mimoriadne zraniteľné. Napríklad koncom marca 2018 boli pri obci Neded nájdené 4 otrávené orliaky morské a 2 uhynuté mláďatá orliakov na hniezde. Len od začiatku roku 2018 bolo na Slovensku odhalených 42 prípadov nelegálnych aktivít, pri ktorých zahynulo 152 vtákov v spoločenskej hodnote 240 810 eur. Bolo medzi nimi 103 dravcov a sov, spomedzi vzácných druhov 1 sokol rároh, 3 orly kráľovské, 12 orliakov morských, 1 haja červená, 55 myšiakov hôrných či 3 myšiarky ušaté. Až 76 % zo všetkých obetí uhynulo po požití otrávenej návnady, 12 % usmrtila alebo zranila strelná zbraň. V ostatných prípadoch sa presnú príčinu nepodarilo potvrdiť, resp. sa jednalo o iné aktivity“ informuje Tomáš Veselovský z Ochrany dravcov na Slovensku.

„Problematika otráv chránených druhov živočíchov a poľovnej zveri patrí medzi najzávažnejšie formy environmentálnej trestnej činnosti. Ide o celosvetový fenomén, s ktorým sa stretávajú aj naši kolegovia na všetkých kontinentoch. V rámci Európy je tento bezpečnostný problém badateľný najmä v posledných 5 rokoch. Nie je nový, ale začala sa mu venovať potrebná pozornosť. Ide o mimoriadne nebezpečnú činnosť pre spoločnosť, kde okrem usmrcovania živočíchov vzniká priama hrozba aj pre človeka, nakoľko sú používané vysoko toxické chemické látky, ktoré páchatelia po aplikácii do návnady vykladajú na voľne prístupné miesta. Policajný zbor považuje všetky formy prevencie za najlepší a najlacnejší spôsob eliminácie tohto druhu kriminality. Aj z toho dôvodu spolupracujeme so všetkými ochotnými subjektmi pri eliminovaní rôznych foriem environmentálnej trestnej činnosti. Ako efektívna forma sa ukazujú projekty, ako je aj projekt Life PannonEagle. Efekt preventívnej činnosti sa prejavil od prvého roku intenzívnej spolupráce. Z vyše 20 prípadov zistených otráv dravcov v roku 2018 sme poklesli na 3 zistené prípady v roku 2019. To už považujeme za významný výsledok“, povedal plk. Ing. Mário Kern, riaditeľ odboru odhaľovania nebezpečných materiálov a environmentálnej kriminality úradu kriminálnej polície Prezídia Policajného zboru.

„Najviac spomedzi spomínaných prípadov je z okresov Nové Zámky, Šaľa, Nitra a Trnava, ide teda o západné Slovensko. Práve v tejto časti krajiny je orol kráľovský atakovaný ľudskými aktivitami najviac, čo sa prejavilo aj na dlhej stagnácii populácie. Preto sem smerujeme väčšinu pravidelných kontrol s políciou, niekoľkokrát za mesiac. Až minulý rok sme sa mohli prvýkrát po 15 rokoch tešiť z nárastu populácie, pribudli i nové páry. Pri monitoringu sa okrem špeciálne vycvičených psov využíva najmodernejšie technologické vybavenie, napríklad drony. Veríme, že sa nám aj vďaka zníženiu počtu protiprávných činov podarí zlepšiť podmienky pre orly kráľovské a že bude spolu s východoslovenskou subpopuláciou prosperovať aj západoslovenská,“ uzatvára Jozef Chavko z Ochrany dravcov na Slovensku.

Viac informácií:

Jozef Chavko, Ochrana dravcov na Slovensku, chavko@dravce.sk, 0903 768 394

Tomáš Veselovský, Ochrana dravcov na Slovensku, veselovsky@dravce.sk, 0905 279 862

pplk. Ing. Denisa Bárdyová, hovorkyňa Prezídia PZ, denisa.bardyova@minv.sk, 0905 701 384

Doplňujúce údaje:

- Orol kráľovský, orliak moršký či haja červená plnia v prírode tzv. sanitárnu, ozdravnú funkciu. Žijú sa vo veľkej miere uhynutými živočíchmi, alebo chorými či zranenými jedincami a majú preto v prírode, rovnako ako všetky ostatné dravce, nezastupiteľné miesto.
- Hniezdenie sokola rároha aj orla kráľovského je evidované len v západnej a východnej časti krajiny. Počet hniezdiacich párov je pomerne nízka, preto sú populácie oboch druhov značne zraniteľné. V súčasnosti na Slovensku evidujeme hniezdenie 35 párov sokola rároha, v prípade orla kráľovského ide o 75 – 85 párov.
- Kŕčovito zaťaté pazúry, poloroztiahnuté krídla, krvácanie z telesných otvorov, mäso v zobáku – to sú len niektoré z typických príznakov nelegálnej otravy dravcov. Verejnosť môže podozrivý nález uhynutého dravca alebo otrávenej návnady nahlásiť priamo polícii na telefónnom čísle 158, alebo anonymne Ochrane dravcov na Slovensku prostredníctvom formuláru „Oznámte prípad“ na webe <https://www.imperialeagle.eu/sk>.
- Doposiaľ boli na Slovensku v rámci projektu Life PannonEagle vycvičené dva policajné psy, jedna fenka menom Rita Ora a pes Nero. Ide vôbec o prvé služobné psy Policajného zboru svojho druhu v SR.
- Pri monitoringu sa využíva aj najmodernejšie technologické vybavenie, napríklad drony.

Viac o projekte LIFE15NAT/HU/000902 Ochrana orla kráľovského znížením mortality spôsobenej človekom v Panónskom regióne sa dozviete na webovej stránke www.imperialeagle.eu/sk. Projekt je podporený Európskou úniou v rámci programu LIFE a Ministerstvom životného prostredia SR. Významnou mierou prispieva k zlepšeniu podmienok kritériových druhov vtákov v územiach siete Natura 2000.

